

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Kleuterschool - De Link te EDEGEM**

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 110627

Instelling Vrije Kleuterschool - De Link

Directeur Ann COGGHE

Adres Patronaatstraat 28 - 2650 EDEGEM

Telefoon 03-457.04.22

Fax 03-458.04.97

E-mail ann.cogghe@de-link.be

Website www.de-link.be

Bestuur van de instelling VZW KOR Edegem-Kontich-Mortsel

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap Prins Boudewijn

Adres Ingenieur Haesaertsiaan 4 - 2650 EDEGEM

CLB Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied

Adres Sint-Benedictusstraat 14\_B - 2640 MORTSEL

Dagen van het opvolgingsbezoek 03-06-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 03-06-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 10-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hilde REYNIERS

Teamleden Guido AERTS, Vera VAN DE VELDE

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                      |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| INLEIDING.....                                                                                       | 3 |
| 1 HISTORIEK.....                                                                                     | 4 |
| 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN) .....                                                                     | 4 |
| 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD? .....                                                               | 4 |
| 3.1 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek.....                                                 | 4 |
| 3.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij.....                                                      | 4 |
| 3.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding .....                                                   | 4 |
| 3.4 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding en mens & maatschappij en wetenschappen & techniek..... | 5 |
| 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....                                                               | 8 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 28-01-2013 tot 31-01-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 31-01-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

## 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

lichamelijke opvoeding  
wetenschappen en techniek  
mens en maatschappij

## 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

### 3.1 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

#### **Voldoet**

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wetenschappen en techniek in voldoende mate na. Alle domeinen komen vrij evenwichtig en in gevarieerde situaties aan bod. De kinderen krijgen ruim kansen om te ontdekken en te experimenteren en om de wereld rondom hen te verkennen.

### 3.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

#### **Voldoet**

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor mens en maatschappij in voldoende mate na. Alle domeinen komen vrij evenwichtig en in gevarieerde situaties aan bod. De kinderen krijgen ruim kansen om te ontdekken en te experimenteren en om de wereld rondom hen te verkennen.

### 3.3 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

#### **Voldoet**

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor lichamelijke opvoeding in voldoende mate na. Alle bewegingsthema's komen evenwichtig en stapsgewijs aan bod. De kinderen krijgen ruim kansen om te bewegen in gevarieerde situaties en met uitdagende opdrachten en materialen.

### 3.4 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding en mens & maatschappij en wetenschappen & techniek

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Na de schooldoorlichting werd samen met de pedagogische begeleidingsdienst een actieplan opgesteld. Een kernteam werd opgericht en 2 gemandateerde afgevaardigden worden nu nog regelmatig klasvrij gemaakt om het verbetertraject van wereldoriëntatie aan te sturen. Via nascholing kregen de kleuteronderwijzers kennis van de uitgangspunten en de doelen van het leerplan. Zij verkenden systematisch de verschillende bestaansdimensies van wereldoriëntatie en de pedagogische begeleidingsdienst coachte hen tot op de klasvloer.                                                                                                                                                                       |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | In hun themapanning selecteren de kleuteronderwijzers dominante doelen uit het netspecifieke referentiekader en koppelen deze aan de leerplandoelen. De bewaking van de volledigheid van het aanbod is nog vrij rudimentair. De diepgang, verbreding en verticale opbouw nemen toe door de aanmaak van hoekenfiches, hoekverrijkingen, rituelen, uitstappen en een omgevingsboek. De kleuteronderwijzers maakten afspraken over een leerlijn voor de kalenders, het keuzeproces en de symboolvorming. Zij tonen een gerichtere aandacht voor de begrippen uit de leerplannen. Zij organiseren een aantal klasdoorbrekende activiteiten zoals uitstappen, activiteiten voor verkeersopvoeding en poppenkastspel. |
| <i>Referentiekader</i>           | De kleuteronderwijzers kiezen thema's vanuit de interesse en behoeften van de kleuters. Naarmate ze ouder worden krijgen de kleuters meer inspraak bij de keuze en invulling van de thema's.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>Planning</i>                  | De kalenders zijn duidelijk gradueel opgebouwd, maar er zijn groeikansen om deze nog functioneler aan te wenden en ook stilaan te voorzien in cyclische voorstellingen om de weerkerende tijd aan de geven.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | In alle klassen krijgen de kleuters veel kansen tot actief leren en zelfstandig spelen. De meeste kleuterklassen zijn ingericht als een kleurrijke, inspirerende en aangename leef- en leeromgeving. Ze zijn ingericht op niveau van de kleuters, met uitnodigende en uitdagende hoeken. Het klasbeeld, ook de hoeken, ademen het thema uit. De kleuteronderwijzers zetten in op de zelfsturing en ondernemingsdrang van de kleuters en helpen hen om hun leerproces in eigen handen te nemen. De kleuters leren onder meer werken met stappenplannen. Ze leren op een overdachte manier kiezen.                                                                                                                |
| <i>Samenhang</i>                 | Het schoolteam geeft aandacht aan de sociaal-emotionele opvoeding. De kleuters leren gevoelens herkennen en er gepast op te reageren. Pictogrammen in de klassen en op de speelplaats herinneren hen aan de gedragsafspraken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | Het schoolteam zet in op natuurbeleving. De klassen gaan regelmatig op uitstap in de buurt. Het team maakte exploratietassen die ze inzetten in de klas en op uitstap in functie van ontdekken en onderzoeken. Tweemaal per jaar gaan alle klassen op verplaatsing met de bus naar de bio-klas en krijgen daar een specifiek aanbod van een begeleider.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <i>Actief leren</i>              | Er is een sterke ouderparticipatie. Ouders komen in de klassen ondersteunen, brengen expertise en ervaringen binnen over het thema en geven de kleuters materialen mee.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

Een kleuteronderwijzer werd dit schooljaar aangesteld als leraar lichamelijke opvoeding en geeft aan elke klas twee lestijden lichamelijke opvoeding. Samen met de directeur volgde zij nascholing over de mogelijkheden en het plannen van lichamelijke opvoeding en werkte een bewegingsplan uit voor de school. Zij heeft een jaarplan voor de oudste en jongste kleuters en garandeert een volledig en evenwichtig aanbod gebaseerd op het leerplan. Zij bouwt haar lessen op volgens de bewegingsthema's van het leerplan en sluit in de mate van het mogelijke aan bij de klasthema's.

Tijdens de lessen lichamelijke opvoeding krijgen de kleuters veel bewegingskansen en zijn actief betrokken. De kleuters beleven duidelijk plezier aan de opdrachten en krijgen ook de kans om hun uitbundigheid te ventileren. De afspraken zijn duidelijk voor de kleuters en een doordachte organisatie en goed management zorgen voor structuur en een aangenaam onderwijsklimaat. Ook de klastitularissen kregen informatie over het leerplan en het schooleigen bewegingswerkplan en zorgen voor bewegingskansen in de klas. In elke klas is er regelmatig een bewegingshoek, organiseert de kleuteronderwijzer regelmatig bewegingsspeel en werkt aan de fijne motoriek. Bewegingskoffers voor elke klas worden doorgegeven en zorgen steeds voor een nieuwe uitdaging. Ook de speelplaatswerking kreeg een nieuwe boost door nieuwe aankopen, inrichting van speelhoekjes, aanmaak van spelkoffers en schoolafspraken. De school neemt deel aan buitenschoolse activiteiten ingericht door de Vlaamse Schoolsport en jaarlijks is er een sportdag op beide vestigingsplaatsen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

De school beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen om de doelen te kunnen nastreven. Daarnaast verzamelen en maken de kleuteronderwijzers veel materialen aan in functie van het thema of de behoeften van de kleuters.

In de vestigingsplaats Patronaatstraat is het bewegingslokaal erg beperkt. Daarom gaan daar enkel de lessen lichamelijke opvoeding door voor de peuters. De andere kleuters gaan naar de turnzaal van de nabijgelegen lagere school. Zij krijgen begeleiding om de moeilijke trap te betreden. De kleuters van de derde kleuterklas gaan wekelijks op verplaatsing met de bus naar de sportzaal van de vestigingsplaats J. Verbertlei. Hier zijn geen sporttramen aanwezig, maar dit staat op de planning in samenspraak met de lagere school die daar gevestigd is. Het team maakt regelmatig gebruik van de buitenruimte voor extra bewegingskansen.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

Het kindvolgsysteem is een eigen ontwikkeld document gebaseerd op het neteigen referentiekader. De kleuteronderwijzers evalueren de kleuters na elk thema op basis van de vooropgestelde dominante doelen via een kleurencode in het kindvolgsysteem.

De school neemt een schoolrijpheidstest af bij de oudste kleuters, maar de resultaten verschillen tussen beide vestigingsplaatsen omwille van een verschillende instroom van kleuters. Het team zoekt naar een alternatief zodat het talige aspect de resultaten niet teveel beïnvloeden.

In het kindvolgsysteem van bewegingsopvoeding zijn de bewegingsstappen van de verschillende bewegingsthema's gradueel opgebouwd. De leraar lichamelijke opvoeding evalueert de kleuters en voert de gegevens in zodat de vorderingen van de kleuterloopbaan duidelijk zichtbaar zijn. De kleuters met verhoogde zorg krijgen bijkomend onderzoek en gepaste ondersteuning tijdens de zorguren die ook door de leraar lichamelijke opvoeding worden opgenomen. Er zijn fiches voor risicokleuters van de lessen lichamelijke opvoeding en de evaluatie van de fijne motoriek door de klastitularissen. Zij dienen als basis voor overleg in de school en met de ouders.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Naast de structurele overlegmomenten zijn er tijdens de middag of de kindvrije uren besprekingen om kleuters met verhoogde zorg te bespreken. De zorgcoördinator werkt ook met kinderen in de klas. De SES-lestijden (sociaaleconomische status) zijn geïntegreerd in de klaswerking. Om de overgang naar een andere klas voor te bereiden mogen de kleuters van de instapklas regelmatig gaan meespelen in andere klassen. Enkele motorisch zwakke kleuters krijgen extra bewegingskansen door ook mee aan te sluiten bij de lessen lichamelijke opvoeding in de jongere klas.

**Professionalisering**  
**Deskundigheidsbevordering**  
*Nascholingen*  
*Interne expertise*

Het team volgde de voorbije jaren gezamenlijke nascholing om gelijkgericht te groeien in het verbetertraject. Daarnaast volgden nog enkele kleuteronderwijzers individuele nascholing op basis van interesse en behoefte. De kleuteronderwijzers leren van elkaar door klasbezoeken en intervisie. De coaching van de pedagogische begeleidingsdienst, directeur, kernteam en gemandateerde afgevaardigden hebben effect op de onderwijskwaliteit van de school. De leraar lichamelijke opvoeding volgde naast de nascholing over de planning nog workshops. Zij werkt regelmatig samen met de leraar lichamelijke opvoeding van de lagere school en wordt opgevolgd door het intern beleid. Er is nog geen formele samenwerking met andere scholen.

**Kwaliteitszorg**

Bij de start van het verbetertraject voor wereldoriëntatie werd de pedagogische begeleiding intensief ingeschakeld. Een kernteam werd opgericht en nascholing werd georganiseerd. De begeleiding werd geleidelijk afgebouwd tot de school zelfstandig verder kon. Het kernteam komt geregeld samen en de gemandateerde afgevaardigden sturen samen met de directeur de werking aan op school-, leerkracht- en kindniveau. Het schoolteam ziet de positieve effecten ervan en wil deze structuren behouden. Het zal verder instaan om de continuïteit in aanpak en interne kwaliteitszorg te borgen en op te volgen. Het zal ook een belangrijke rol opnemen in een vernieuwingstraject waarbij het schoolteam werd gekozen als proeftuin voor het nieuwe leerplan. De leraar lichamelijke opvoeding zorgt voor een nieuwe wind in de school. Het bewegingswerkplan zet sterk in op breed bewegen in gevarieerde situaties met inzet van het ganse schoolteam. Er is een sterk verband tussen een leerplandoelgericht aanbod, de evaluatie en de opvolging. De beleidsvoering in de school is duidelijk toegenomen. Na een aantal directiewissels is er stabiliteit, een planmatige aanpak, duidelijke besluitvorming en een participatief beleid.

## 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
|                                                                   |                                    |
| <b>Hilde REYNIERS</b><br>de inspecteur-verslaggever               | <b>Ann COGGHE</b><br>de directeur  |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                    |